

PLAN OCHRONY DLA CHOJNOWSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO (projekt)

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji

§ 1.1. Ogólnymi celami ochrony przyrody Chojnowskiego Parku Krajobrazowego, zwanego dalej „Parkiem”, są:

- 1) zachowanie cennego, zwartego kompleksu Lasów Chojnowskich odznaczającego się mozaiką zbiorowisk leśnych, na którą składają się: bory, bory mieszane, dąbrowy świetliste, grądy, łęgi i olsy z występującymi w nich chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin, zwierząt i grzybów oraz cennymi siedliskami przyrodniczymi;
- 2) zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzek Jeziorki, Zielonej, Tarczynki i Małej z naturalnie meandrującym korytem i skarpami oraz pasmem łąk, pastwisk, zadrzewień i lasów łęgowych stanowiących kompleks przestrzenny zbiorowisk roślinnych reprezentujących pełną skalę wilgotnościową siedlisk występujących w dolinach rzek nizinnych;
- 3) zachowanie fragmentu doliny Wisły obejmującego wysokie partie krawędziowe oraz kompleks łągów i olsów stanowiących ostoje wielu ważnych dla Niżu Polskiego gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 4) zachowanie i poprawa możliwości trwałego i stabilnego funkcjonowania ekosystemów, w tym utrzymanie powiązań w obrębie Parku oraz powiązań z zewnętrznymi układami przyrodniczymi;
- 5) stabilizowanie i przywracanie utraconej różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemów, siedlisk oraz rodzimych i zadomowionych gatunków i genotypów grzybów, roślin i zwierząt;
- 6) zachowanie walorów kulturowych i krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego, w tym zabudowy podmiejskiej i wiejskiej z cennymi zespołami parkowo-dworskimi i willowymi;
- 7) sukcesywna poprawa stanu wszystkich komponentów środowiska;
- 8) zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody;
- 9) ograniczenie negatywnych oddziaływań na zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Parku;
- 10) udostępnianie Parku dla celów turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, przy zachowaniu jego walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

2. Do szczegółowych celów ochrony Parku należą:

- 1) w zakresie ochrony przyrody nieożywionej i gleb:
 - a) zachowanie trwałego funkcjonowania ekosystemów hydrogenicznych oraz powstrzymanie przesuszania i degradacji gleb hydrogenicznych, jako istotnego elementu obiegu wody oraz cennego zasobu przyrodniczego, także pod względem poznawczym,
 - b) ograniczenie zanieczyszczenia i przekształcania gleb w wyniku silnej presji inwestycyjnej na coraz większe obszary w Parku i jego otulinie, a także rozwoju infrastruktury oraz wzrostu natężenia ruchu kołowego,
 - c) ochrona naturalnych form ukształtowania terenu, zagrożonych przekształceniem w wyniku intensywnej zabudowy, szczególnie dolin rzecznych Wisły, Jeziorki, Zielonej, Tarczynki i Małej,
 - d) utrzymanie, na wybranych terenach, dynamiki naturalnych procesów geomorfologicznych, a w szczególności zachowanie w stanie naturalnym skarpi Wisły i Jeziorki, jako elementów cennych pod względem krajobrazowym, dydaktycznym i poznawczym, stanowiących strefy prawidłowo przebiegających procesów rzeźbotwórczych oraz modyfikujące lokalne warunki klimatyczne i siedliskowe,
 - e) przeciwdziałanie nadmiernemu zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego w wyniku niskiej emisji z kotłowni przydomowych oraz emisji komunikacyjnej,
 - f) przeciwdziałanie nadmiernemu hałasowi w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych przechodzących przez obszar Parku,
 - g) zachowanie warunków abiotycznych ważnych dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów;

- 2) w zakresie ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych:
 - a) powstrzymanie odwadniania i zwiększenie zasobności wodnej terenu,
 - b) utrzymanie naturalnej struktury hydrograficznej i różnorodności biologicznej ekosystemów wodnych poprzez optymalizację zasad gospodarczego wykorzystania wód powierzchniowych i podziemnych (czwartorzędowych i paleogeńsko-neogeńskich horyzontów wodonośnych),
 - c) zachowanie naturalnego przebiegu koryta Jeziorki warunkującego prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów dolinnych,
 - d) poprawa stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych;
- 3) w zakresie ochrony zbiorowisk roślinnych, w tym chronionych siedlisk przyrodniczych:
 - a) zachowanie różnorodności właściwych dla regionu siedlisk przyrodniczych objętych ochroną prawną, w szczególności:
 - i) 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*¹,
 - ii) 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,
 - iii) 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
 - iv) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
 - v) *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe,
 - vi) 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*),
 - vii) *91D0 Bory i lasy bagiennie (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagiennie lasy borealne,
 - b) zachowanie lub rozszerzenie areału oraz poprawa stanu naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, w tym w szczególności łąk świeżych i zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, zwłaszcza zlokalizowanych w dolinie rzek Jeziorki, Zielonej, Tarczynki i Małej oraz w obrębie łąk Soleckich,
 - c) zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz zapewnienie trwałego funkcjonowania ekosystemów rzek Jeziorki, Zielonej, Tarczynki i Małej, a w szczególności ich naturalnych koryt wraz z mozaiką nadrzecznych zbiorowisk roślinnych, stanowiących ostoje dla rzadkich i zagrożonych oraz objętych ochroną prawną gatunków roślin i grzybów,
 - d) zachowanie różnorodności naturalnych zbiorowisk roślinnych właściwych dla lasów, w tym szczególnie dla łągów, grądów oraz borów i lasów bagiennych,
 - e) odtwarzanie ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem poprzez przebudowę w trakcie użytkowania rębnych drzewostanów monokulturowych całkowicie lub częściowo niezgodnych z siedliskiem oraz zrównoważone użytkowanie ekosystemów leśnych,
 - f) utrzymanie charakterystycznej dla krajobrazu kulturowego mozaiki mikrosiedlisk, na którą składają się: parki dworskie, śródpolne oczka wodne, zakrzewienia i zadrzewienia, poprzez ich zachowanie, poprawę stanu lub przywrócenie wartości przyrodniczych;
- 4) w zakresie ochrony gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk:
 - a) utrzymanie i wzmacnianie pełnej różnorodności gatunków na ich naturalnych stanowiskach oraz w typowych dla nich fitocenozach,
 - b) zapewnienie warunków do wzrostu liczebności populacji rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków zidentyfikowanych na terenie Parku, w tym:

¹ Kod cyfrowy podany przy nazwach siedlisk przyrodniczych oraz wybranych gatunków roślin i zwierząt zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713). „*” oznacza siedliska priorytetowe

- i) grzybów: smardz jadalny *Morchella esculenta*, czarka szkarłatna *Sarcoscypha coccinea*, ozorek dębowy *Fistulina hepatica*, piaskowiec kasztanowaty *Gyroporus castaneus*, piaskowiec modrzak *Gyroporus cyanescens*, siedziń sosnowy, trzęsak listkowy *Phaeotremella foliacea*, grzybów zlichenizowanych (porostów): płucnica islandzka *Cetraria islandica*, mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, literak właściwy *Graphis scripta*,
 - ii) mszaków: gałązkowiec różnolistny *Callicladium haldanianum*, miechera spłaszczona *Neckera complanata*, gładysz paprociowy *Homalia trichomanoides* i dwustronek ząbkowany *Plagiothecium latebricola*,
 - iii) roślin naczyniowych: wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum*, kosaćciec syberyjski *Iris sibirica*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, storczyki z rodzaju kukułka (stoplamek) *Dactylorhiza*,
 - c) przywracanie utraconych wartości florystycznych i fitocenotycznych części zbiorowisk antropogenicznych głównie murawom i roślinności segetalnej,
 - d) ograniczenie rozprzestrzeniania się populacji gatunków obcego geograficznie pochodzenia, w tym roślin inwazyjnych szczególnie zagrażających gatunkom rodzimym,
 - e) zapewnienie warunków do zachowania różnorodności biologicznej roślin i grzybów, w tym chronionych, rzadkich, ginących i innych cennych gatunków w trakcie gospodarczego użytkowania ekosystemów,
 - f) utrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania populacji, poprzez zachowanie właściwego stanu ich ochrony oraz zachowanie, a tam gdzie jest to celowe odtwarzanie lub udrażnianie łączących je liniowych struktur, pełniących funkcje korytarzy ekologicznych;
- 5) w zakresie ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk:
- a) zachowanie różnorodności gatunkowej zwierząt, właściwej dla regionu, a szczególnie chronionych, rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków zidentyfikowanych na terenie Parku oraz naturalnych siedlisk ich występowania, w tym:
 - i) mięczaki: , poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*
 - ii) owady: modraszek telejus *Phengaris teleius*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar*, modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, pachnica dębowa *Osmoderma barnabita*,
 - iii) ryby: różanka *Rodheus sariceus*, koza *Cobitis taenia*, piskorz *Misgurnus fossilis*,
 - iv) płazy: traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kumak nizinny *Bombina bombina*,
 - v) ptaki wodno-błotne,
 - vi) ssaki: gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, borowiaczek *Nyctalus leisleri*, mopek *Barbastella barbastellus*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, nocek Brandta *Myotis brandtii*, nocek wąsatek *Myotis mystacinus*,
 - b) przywracanie lub zwiększenie dostępności siedlisk dla rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków zwierząt,
 - c) utrzymanie wysokiej różnorodności krajobrazu z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność grupowań zwierzęcych,
 - d) utrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania populacji, poprzez zachowanie właściwego stanu ich ochrony oraz zachowanie, a tam gdzie jest to celowe odtwarzanie lub udrażnianie łączących je liniowych struktur, pełniących funkcje korytarzy ekologicznych,
 - e) ograniczenie wprowadzania i kontrola liczebności gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych, mogących stanowić zagrożenie dla rodzimej fauny,

- f) renaturyzacja najcenniejszych pod względem przyrodniczym środowisk przekształconych w wyniku działalności człowieka, poprzez przywrócenie naturalnych lub półnaturalnych stosunków wodnych oraz zahamowanie niektórych procesów naturalnej sukcesji roślinnej na terenach otwartych,
 - g) ochrona ostoi fauny poprzez regulację aktywności turystycznej i innych form użytkowania na obszarach szczególnie cennych pod względem przyrodniczym;
- 6) w zakresie ochrony walorów krajobrazowych:
- a) ochrona różnorodności krajobrazowej Parku, w tym mozaiki krajobrazów leśnych, łąkowych i dolinnych, w tym rzek: Wisły, Jeziorki, Zielonej, Tarczynki i Małej oraz skarpy wiślanej z licznymi jarami i wąwozami,
 - b) ochrona krajobrazu przyrodniczo-kulturowego charakterystycznego dla południowych obrzeży aglomeracji warszawskiej,
 - c) zachowanie walorów widokowych Parku związanych z kompleksami leśnymi ze starodrzewem, naturalnym ukształtowaniem terenu dolin rzecznych, układu stawów w Żabieńcu oraz fragmentu krawędzi doliny Wisły z towarzyszącym jej zrównoważonym krajobrazem rolniczym,
 - d) zachowanie walorów krajobrazowych, m.in. poprzez lokowanie nowych obiektów budowlanych w sposób niepowodujący obniżenia lub utraty wartości krajobrazowych,
 - e) przeciwdziałanie dysharmonii w krajobrazie, m.in. poprzez niedopuszczanie do realizacji agresywnych struktur dominujących obcych skalą, formą i kolorystyką,
 - f) kształtowanie układów zadrzewień śródpolnych oraz alei przydrożnych,
 - g) kształtowanie ekspozycji widokowej obiektów o szczególnych wartościach krajobrazowych i kulturowych;
- 7) w zakresie ochrony walorów kulturowych:
- a) zachowanie, wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie następujących obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym, o których mowa w § 17:
 - i) stanowisk archeologicznych, w tym ujętego w rejestrze zabytków w Wólce Pęcherskiej,
 - ii) obiektów dworsko-parkowych, cmentarzy oraz innych zabudowań, w tym ujętych w rejestrze zabytków w Oborach, Oborach-Łączynie, Pęcherach, Pracach Dużych i Prażmowie, ujętych w gminnej ewidencji zabytków w Baniosze, Chojnowie, Łosiu, Wólce Pęcherskiej, Zalesiu Górnym i Zawodnem oraz innych cennych w Chojnowie, Gołkowie i Zalesiu Górnym,
 - b) rewitalizację i rewitalizację przekształconych lub częściowo zniszczonych elementów dziedzictwa kulturowego,
 - c) poprawa dostępności do obiektów dziedzictwa kulturowego,
 - d) wykorzystanie walorów kulturowych w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu, w tym szczególnie poprzez jego promocję jako obszaru atrakcyjnego turystycznie i rekreacyjnie.

§ 2.1. Przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi uwarunkowaniami realizacji celów ochrony przyrody Parku są:

- 1) uwarunkowania wynikające z zapisów rozporządzenia Nr 7 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie Chojnowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2005 r. Nr 75, poz. 1976), w tym zwłaszcza w zakresie celów ochrony Parku oraz zakazów obowiązujących na jego obszarze;
- 2) uwarunkowania wynikające z obowiązujących przepisów, w tym planów ochrony lub planów zadań ochronnych, odnoszących się do obiektów i obszarów położonych w granicach Parku, a objętych innymi formami ochrony, w tym obszarze Natura 2000, rezerwatów przyrody i innych form ochrony, wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.), ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067))
- 3) uwarunkowania wynikające z zapisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2268) oraz ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- 4) uwarunkowania wynikające z obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych obowiązujących na

obszarze Parku dokumentów planistycznych i strategicznych gmin: Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn, powiatu piaseczyńskiego oraz województwa mazowieckiego;

- 5) uwarunkowania wynikające z planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Chojnów, uproszczonych planów urządzenia lasów innej własności oraz dokumentów strategicznych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie;
- 6) uwarunkowania wynikające z celów ochrony środowiska oraz celów ochrony przyrody przyjętych w międzynarodowych, krajowych, regionalnych, lokalnych i branżowych dokumentach strategicznych;
- 7) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz naturalnych i antropogenicznych zmian środowiska, w tym zwłaszcza zasobów przyrody obszaru Parku i terenów otaczających;
- 8) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz zmian zagospodarowania przestrzennego obszaru Parku i terenów otaczających;
- 9) uwarunkowania wynikające z przyjęcia następujących założeń rozwoju zrównoważonego obszaru Parku:
 - a) umożliwianie zachowania i wzbogacania oraz popularyzacji wartości przyrodniczych i krajobrazowych Parku w warunkach zrównoważonego rozwoju,
 - b) podejmowanie działań na rzecz ochrony i kształtowania wartości krajobrazowych, które powinny dotyczyć zarówno krajobrazów naturalnych, jak i historycznie ukształtowanych i tradycyjnych krajobrazów kulturowych,
 - c) preferowanie form działalności społeczno-gospodarczej gwarantujących utrzymanie wysokich wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych, to jest:
 - i) leśnictwa i gospodarki leśnej zgodnej z potrzebami ochrony przyrody,
 - ii) rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego,
 - iii) obsługi turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz agroturystyki,
 - iv) nieuciążliwego dla środowiska przetwórstwa lokalnych zasobów przyrodniczych;
 - d) włączenie problematyki ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych w zakres strategii rozwoju województwa mazowieckiego, powiatu piaseczyńskiego oraz gmin Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn, a także uwzględnienie jej w ich polityce przestrzennej,
 - e) uwzględnienie, w planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz warunkach korzystania z wód zlewni rzeki Jeziorki oraz regionu wodnego Środkowej Wisły, zaleceń związanych z ochroną wód Parku,
 - f) zharmonizowanie planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Chojnów oraz uproszczonych planów urządzenia lasów gruntów innej własności z potrzebami ochrony wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych, w formie przewidzianej przez obowiązujące przepisy prawa,
 - g) kształtowanie przyjaznych postaw wobec przyrody, jako dziedzictwa i dobra wspólnego, w tym poprzez promocję i udostępnienie turystyczne Parku i prowadzenie działalności dydaktycznej,
 - h) rozpowszechnianie informacji o najbardziej interesujących obiektach przyrodniczych i kulturowych w zakresie, w którym nie stanowi to zagrożenia dla stanu ich zachowania.

2. Wybrane uwarunkowania, mające szczególne znaczenie dla ochrony Parku wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Chojnowskiego Parku Krajobrazowego.

Rozdział 2

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3.1. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz ich skutków
1	2	3
Zagrożenia istniejące		
1.	Niskie emisje z kotłowni przydomowych w Parku powodujące ponadnormatywne stężenie benzo(a)pirenu w powietrzu	Zmiana urządzeń grzewczych na bardziej nowoczesne. Opracowanie i wdrożenie programów ograniczania „niskiej emisji”. Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu spalania odpadów w kotłowniach przydomowych. Wdrażanie instrumentów finansowo-prawnych oraz prowadzenie szkoleń i akcji edukacyjnych motywujących mieszkańców do wykorzystywania OZE
2.	Emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych przy szlakach drogowych przechodzących przez teren Parku	Docelowe ograniczenie ruchu na najbardziej uczęszczanych szlakach i wyprowadzenie go poza obszar Parku. Ograniczenie dopuszczalnych prędkości na odcinkach dróg w Parku. Budowa alternatywnego dojazdu do niektórych miejscowości poza terenem Parku (np. Zalesie), usprawnienie organizacji ruchu mające na celu unikanie formowania się zatorów drogowych
3.	Eksploatacja wód podziemnych z ujęć na terenie Parku bądź tuż przy granicach Parku prowadząca do obniżenia zwierciadła wód podziemnych	Ograniczenie eksploatacji wód tylko do celów bytowych ludności. Odnawianie pozwoleń wodno-prawnych na nowych warunkach. Rozwój obiektów małej retencji na obszarach specjalizowanej produkcji rolniczej (warzywnictwo i sadownictwo) ze względu na znaczące zapotrzebowanie na wodę do nawodnień. Wykorzystywanie warunków środowiskowych dla potrzeb zwiększenia retencji wodnej (poprawa struktury gleb, zwiększenie lesistości, zadrzewień i zakrzaczeń, ochrona mokradeł, renaturyzacja rzek i ich dolin). Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych)
4.	Zmeliorowanie niektórych obszarów prowadzące do ich przesuszenia i degradacji gleb od wody zależnych oraz zaniku obiektów hydrograficznych (mokradła dolinne i śródleśne). Zmniejszenie retencyjności zlewni. Wysuszenie gleb (np. gleb potorfowych na łąkach Soleckich) na skutek zarzucenia gospodarki łąkarskiej, sukcesji drzew i krzewów oraz nawłoci	Doprowadzanie w sposób nietechniczny bądź techniczny do renaturyzacji cieków i spowolnienia odpływu. Ograniczanie przekształceń w dolinach rzecznych (obwałowania, regulacje, melioracje). Zwiększenie retencyjności zlewni poprzez zmianę typu pokrycia terenu i ograniczanie stref zabudowy z powierzchniami nieprzepuszczalnymi
5.	Erozja wodna i powietrzna gleb związana z niewłaściwym typem użytkowania (np. w strefach krawędziowych dolin, na użytkach rolnych)	Zmiana typu użytkowania ziemi. Wprowadzanie roślinności w celu ustabilizowania form terenu i gleb.

		Edukacja w zakresie dobrych praktyk rolniczych
6.	Degradacja gleb w wyniku wprowadzania zabudowy na tereny użytkowane dotąd rolniczo	Ograniczenie przekształcania gruntów rolnych na tereny budowlane. Wprowadzenie ograniczeń w zakresie wykorzystania powierzchni ziemi poprzez określenie wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu: minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej, minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy dostosowane do specyfiki lokalizacji i funkcji terenu
7.	Zagrożenie jakości wód podziemnych i powierzchniowych w gminach o niskim stopniu skanalizowania (szczególnie gmina Prażmów)	Uporządkowanie gospodarki ściekowej. Rozbudowa kanalizacji. Edukacja w zakresie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
8.	Przekształcenie naturalnych cieków w wyniku melioracji powoduje zły stan Jednolitych Części Wód w granicach Parku	Doprowadzanie w sposób nietechniczny bądź techniczny do renaturyzacji cieków i spowolnienia odpływu. Likwidacja niepotrzebnych budowli hydrotechnicznych (jazy, przepusty). Likwidacja nielegalnych zrzutów ścieków
9.	Hałas komunikacyjny przy drogach przechodzących przez obszar Parku	Docelowe ograniczenie ruchu na najbardziej uczęszczanych szlakach. wyprowadzenie ich poza obszar Parku. Ograniczenie dopuszczalnych prędkości na odcinkach dróg w Parku. Budowa alternatywnego dojazdu do niektórych miejscowości poza terenem Parku
10.	Sukcesja w obrębie łąkowych zbiorowisk roślinnych będąca skutkiem ograniczenia lub zaniechania gospodarki	Przywrócenie lub utrzymanie użytkowania łąkowego, łąkowo-pasterskiego lub pasterskiego. Wdrażanie pakietów: rolnictwo zrównoważone, utrzymanie łąk ekstensywnych oraz ochrona gleb i wód. Podjęcie działań z zakresu ochrony czynnej nie wyklucza definitywnie pojawienia się zagrożenia jakim jest zaniechanie lub brak koszenia, spowodowanego brakiem rentowności i/lub zainteresowania programami wsparcia oraz ograniczonymi środkami finansowymi.
11.	Sukcesja w obrębie leśnych zbiorowisk roślinnych polegająca na procesie grądowienia w łągach, łągowieniu olsów	Wdrażanie i realizacja programów małej retencji na terenach leśnych, odstąpienie od konserwacji rowów, których utrzymanie nie jest niezbędne dla prawidłowo funkcjonującej gospodarki leśnej, wyłączenie z użytkowania drzewostanów najcenniejszych płatów lasów łągowych i olsów.
12.	Wypieranie gatunków rodzimych oraz zmiany warunków siedliskowych w wyniku ekspansji inwazyjnych gatunków roślin, w tym szczególnie nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i> , czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> , kolczurki klapowanej <i>Echinocystis lobata</i> oraz gatunków z rodzajów: rdestowiec <i>Reynoutria</i> i niecierpek <i>Impatiens</i>	Zwalczanie obcych gatunków inwazyjnych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić

		gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz.U. 2011 nr 210 poz. 1260).
13.	Zmiany stosunków wodnych	Wykluczenie w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji zabudowy w na terenach o płytkim poziomie wód podziemnych oraz w obrębie siedlisk związanych z mokradłami. Wdrażanie i realizacja programów małej retencji. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania systemów melioracyjnych, na zasadzie zrównoważenia odprowadzania i zatrzymywania wód w zależności od panujących warunków hydrologicznych w zlewniach
14.	Niedostateczny udział martwego drewna i obumierających (w tym dziuplastych) drzew w lasach, przede wszystkim poza obszarami rezerwatów przyrody	Pozostawienie zamierających i martwych starych drzew, zwiększenie liczby drzew chronionych jako pomniki przyrody
15.	Usuwanie drzew, w tym szpalerów i alei drzew przydrożnych bądź też ich uszkodzenie w wyniku źle przeprowadzanych zabiegów leczniczych, wycinka drzew i krzewów cieków w trakcie prac związanych z ich konserwacją lub modernizacją.	Ograniczanie do niezbędnego minimum wycinkę drzew. Odpowiednie zabezpieczenie drzew nie przeznaczonych do wycinki, ich pni i systemów korzeniowych m.in. przed mechanicznym uszkodzeniem.
16.	Zbyt jednolita struktura wiekowa i gatunkowa drzewostanów. Niewielki udział starych okazałych drzew, których kora jest optymalnym siedliskiem dla epifitycznych mszaków i porostów	Sukcesywna przebudowa drzewostanów uwzględniająca warunki siedliskowe. Wprowadzanie gatunków domieszkowych i biocenotycznych
17.	Zabudowa i zaorywanie lądowych ekosystemów nieleśnych, szczególnie w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości leżących na terenie Parku	Wyłączenie z zabudowy cennych lądowych ekosystemów nieleśnych. Wyznaczenie w mpzp gmin szczególnie cennych obszarów z roślinnością łąkową i odstąpienie od ich zaorywania oraz od intensyfikacji gospodarki rolnej. Utrzymanie łąk jako trwałych użytków zielonych, m.in. w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolnośrodowiskowych
18.	Intensyfikacja i chemizacja rolnictwa powodujące systematyczną degradację zbiorowisk synantropijnych, w tym zwłaszcza zbiorowisk segetalnych	Promowanie tzw. „rolnictwa ekologicznego”, którego produktem jest zdrowa żywność dla odbiorcy indywidualnego, wspieranie gospodarstw drobnopowierzchniowych, gdzie wykorzystywane są tradycyjne metody gospodarowania. Realizacja programów wspierających drobnych przedsiębiorców z wykorzystaniem środków zewnętrznych
19.	Niedostateczny udział martwego drewna i obumierających (w tym dziuplastych) drzew w lasach, przede wszystkim poza obszarami rezerwatów przyrody	Zwiększenie udziału martwego drewna w lasach gospodarczych, w tym również stojących zamierających drzew
20.	Zwiększona śmiertelność zwierząt na drogach w miejscach	Oznakowanie fragmentów dróg o najwyższym ryzyku kolizji, czyli w miejscach przecięcia korytarzy ekologicznych oraz przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych.

		<p>Promowanie działań (np. w ramach zajęć szkolnych) uświadamiających wpływ kolizji drogowych na populacje zwierząt w połączeniu np. z akcjami chwytania i przenoszenia płazów na newralgicznych odcinkach dróg.</p> <p>W przypadku budowy nowych lub przebudowy istniejących przepustów drogowych i mostów uwzględnienie możliwości ich wykorzystania przez migrujące zwierzęta</p>
21.	Niszczanie obiektów historycznych wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków, brak troski właścicieli o ich stan oraz nieodpowiednie zagospodarowanie ich otoczenia	<p>Ustalenie właścicieli bądź wprowadzenie inwestorów zastępczych.</p> <p>Zwiększenie nadzoru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz skuteczna egzekucja prawna dbania o obiekty zabytkowe.</p> <p>Szybka rewitalizacja obiektów.</p> <p>Użytkowanie obiektów w sposób zapewniający przywrócenie do pierwotnej formy.</p> <p>Edukacja historyczna o obiektach i pełnionych przez nich funkcjach</p>
22.	Wprowadzanie obcego architektonicznie, bezstylowego, szpecącego krajobraz budownictwa mieszkaniowego, rekreacyjnego i usługowego	<p>Zastosowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego standardów architektoniczno-urbanistycznych określonych w planie ochrony Parku.</p> <p>Objęcie większych fragmentów Parku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, opracowywanymi dla całych sołectw.</p> <p>Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, a także społecznych opiekunów zabytków</p>
23.	Zaśmiecanie terenu Parku, m.in. w obszarach koncentracji ruchu turystycznego i rekreacji	<p>Zwiększenie efektywności gospodarki odpadami, np. poprzez większą liczbę kontenerów i pojemników na odpady oraz sukcesywne ich opróżnianie i poprzez regularne kontrolowanie i sprzątanie miejsc narażonych na zaśmiecanie, w tym zwłaszcza poboczy dróg i parkingów leśnych.</p> <p>Rozwijanie programów edukacji ekologicznej</p>
24.	Rozjeżdżanie obszarów leśnych, ścieżek, dróg gruntowych i stoków, przez quady, motory i rowery powodujące mechaniczne niszczenie szaty roślinnej oraz wzrost erozji wodnej i wietrznej.	Ściganie wykroczeń w tym zakresie przez uprawnione służby.
25.	Drapieżnictwo psów i kotów	<p>Odtławianie z terenu Parku i umieszczanie w schroniskach dla zwierząt bezpańskich psów i kotów.</p> <p>Edukacja i informowanie lokalnej społeczności poprzez prelekcje w szkołach, rozpowszechnianie ulotek i folderów. Zachęcanie do zakładania kotom obroży z dzwoneczkami. Współpraca z samorządami, administracją lasów państwowych, kołami łowieckimi i organizacjami zajmującymi się ochroną oraz opieką nad zwierzętami</p>

26.	Realizacja zabudowy mieszkaniowej, letniskowej i zagrodowej w granicach Parku	Maksymalne ograniczanie przeznaczenia terenów pod rozwój zabudowy
27.	Chaotyczny rozwój infrastruktury turystycznej w lasach	Dostosowanie intensywności i sposobu zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych. Monitoring ruchu turystycznego
28.	Tworzenie szlaków i rozwiązań służących rekreacji poprzez nakładanie przebiegu wielu tras o odmiennych funkcjach	Rozdzielenie tras powodujących konflikty pomiędzy użytkownikami (konni-rowerzyści-piesi)
29.	Wzrost obciążenia ruchem lokalnych dróg dojazdowych i pogorszenie bezpieczeństwa zwłaszcza turystów rowerowych	Wprowadzenie korekty przebiegu szlaków w celu unikania przebiegu nawiązującego do dróg publicznych, a zamiast tego dostosowanie większej liczby dróg leśnych
Zagrożenia potencjalne (P)		
30.	Zalesianie łąk i nieużytków będących jednocześnie cennymi siedliskami przyrodniczymi	Wyłączenie z zalesień cennych siedlisk nieleśnych
31.	Eliminacja martwego stojącego i leżącego drewna, wykotów i złomów w wyniku cięć sanitarnych i innych zabiegów prowadzonych zarówno w lasach jak i w parkach, prowadząca do zubożenia flory i fauny związanej z martwym i rozkładającym się drewnem, w szczególności fauny bezkręgowców saproksylicznych oraz epiksylicznej mykoflory i brioflory	Zapewnienie organizmom saproksylicznym zróżnicowanego rodzajowo materiału żywicielskiego, poprzez pozostawianie korzeni, pni, konarów, gałęzi, wierzchołków, itd., w różnym stopniu rozkładu: materiał obumierający, martwy, wstępnie rozkładający się i butwiejący oraz w różny sposób rozmieszczonego przestrzennie: drzewa stojące, leżące, złomy, karpny, itd. Nieusuwanie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz drzew zamierających i dziuplastych. Pozostawianie w odnawianych oddziałach kęp starodrzewu o powierzchni co najmniej 5 arów do naturalnego rozpadu
32.	Przerywanie połączeń ekologicznych oraz izolacja poszczególnych części Parku wskutek zabudowy nowych terenów	Uwzględnienie połączeń ekologicznych w polityce przestrzennej gmin, w tym wyłączenie z zabudowy korytarzy ekologicznych
33.	Wycinka zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, w tym stanowiących siedlisko chronionych gatunków owadów, w celu zwiększenia powierzchni gruntów lub ich komasacji. Wycinka drzew i krzewów wzdłuż dróg i cieków, w tym stanowiących siedlisko chronionych gatunków owadów, w trakcie prac związanych z ich konserwacją lub modernizacją	Wprowadzenie programu ochrony i odtwarzania zadrzewień śródpolnych oraz przydrożnych. Wyznaczenie i rozbudowa sieci korytarzy ekologicznych. Obejmowanie najcenniejszych drzew i alej ochroną prawną jako pomników przyrody
34.	Ruch kołowy prowadzący do śmiertelności zwierząt na drogach	Ustawienie ogrodzeń dla płazów wzdłuż dróg, w miejscach o nasilonej śmiertelności. Ustawienie znaków drogowych informujących o szlakach migracji zwierząt. Rozważenie możliwości wykonania przejść dla płazów na szlakach ich regularnej migracji wiosennej i jesiennej
35.	Konflikty z użytkownikami gruntów wynikające ze szkód powodowanych przez bobry i wydry	Łagodzenie ewentualnych konfliktów wynikających z działalności bobra i wydry na terenie Parku poprzez stosowanie i jednoczesne promowanie nieszkodliwych

		dla gatunku metod zapobiegania szkodom. Prowadzenie edukacji ekologicznej mającej na celu zmianę stosunku społeczeństwa do wydry i bobra
36.	Stosowanie środków ochrony roślin mogących wpływać na miejscowe populacje zapylaczy a także organizmów wodnych po dostaniu się do wód powierzchniowych	Ograniczenie stosowania środków ochrony roślin
37.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych, w wyniku awarii lub zrzutów nieoczyszczonych ścieków, mogące mieć poważny wpływ na stan populacji fauny wodnej (m.in. małże, ryby)	Niedopuszczanie do wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do ziemi oraz wód powierzchniowych. Uregulowanie kwestii kanalizacji i odprowadzania ścieków w górnych odcinkach rzek, w tym kontrole szczelności bezodpływowych zbiorników na ścieki
38.	Penetracja terenów leśnych Parku przez quady i motocykle crossowe	Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu wjazdu pojazdów do lasu przez straż leśną, Państwową Straż Rybacką i policję. Utworzenie torów dla quadów i motocykli crossowych poza terenami cennymi przyrodniczo
39.	Zwiększona penetracja obszarów atrakcyjnych przyrodniczo o niewielkiej odporności na wydeptywanie, w tym wąwozów i stoków	Utworzenie oznakowanych szlaków pieszych, miejsc wypoczynkowych i punktów widokowych w atrakcyjnych krajobrazowo miejscach
40.	Możliwość nadmiernego przeciążenia infrastrukturą turystyczną wybranych części Parku	Regularne badania frekwencji uczestników ruchu turystyczno-rekreacyjnego oraz poznawanie ich preferencji i uwag co do zapotrzebowania na rozwiązania służące turystyce i rekreacji

2. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń i jego skutków
1	2	3
Zagrożenia istniejące i potencjalne		
1.	Niskie emisje z kotłowni przydomowych spoz ChPK powodujące ponadnormatywne stężenie benzo(a)pirenu w powietrzu	Zmiana urządzeń grzewczych na bardziej nowoczesne; Opracowanie i wdrożenie programów ograniczania „niskiej emisji”; Skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu spalania odpadów w kotłowniach przydomowych; Stworzenie instrumentów finansowo-prawnych motywujących mieszkańców do wykorzystywania OZE, prowadzenie szkoleń i akcji edukacyjnych
2.	Intensywny rozwój zabudowy i infrastruktury poza granicami Parku; powstanie nowych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń (w tym ew. nowe składowisko i/lub sortowania odpadów w łubnej)	Wprowadzenie ograniczeń w zakresie wykorzystania powierzchni ziemi poprzez określenie wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu: minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej, minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy, dostosowane do specyfiki lokalizacji i funkcji terenu
3.	Zmeliorowanie niektórych obszarów prowadzące	Doprowadzanie w sposób nietechniczny bądź techniczny

	do ich przesuszenia i zaniku obiektów hydrograficznych (mokradła dolinne i śródleśne). Zmniejszenie retencyjności zlewni i ograniczenie dopływu wód powierzchniowych do obszaru Parku	do renaturyzacji cieków i spowolnienia odpływu; Ograniczanie przekształceń w dolinach rzecznych (obwałowania, regulacje, melioracje; Zwiększenie retencyjności zlewni poprzez zmianę typu pokrycia terenu i ograniczanie stref zabudowy z powierzchniami nieprzepuszczalnymi
4.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych, w zlewni powyżej Parku	Uporządkowanie gospodarki ściekowej; Wykrywanie i doprowadzanie o likwidacji nielegalnych zrzutów ścieków; Rozbudowa kanalizacji; Próba monitorowania potencjalnych źródeł obszarowych zanieczyszczeń rolniczych; Edukacja w zakresie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
5.	Pogłębianie się deficytu wód powierzchniowych i gruntowych. Coraz częstsze zjawiska suszy glebowej i hydrologicznej pogarszające bilans wodny i negatywnie wpływające na środowisko	Wykorzystywanie warunków środowiskowych dla potrzeb zwiększenia retencji wodnej (poprawa struktury gleb, zwiększenie lesistości, zadrzewień i zakrzaceń, ochrona mokradł, renaturyzacja rzek i ich dolin); Rozwijanie programu małej retencji; Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych); Zachęcanie do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi; Zachęcanie do oszczędnych form nawadniania w rolnictwie (np. mikronawodnienia)
6.	Zła jakość powietrza w wyniku odległej wysokiej emisji, występowanie kwaśnych opadów	Brak możliwości przeciwdziałania w skali lokalnej
7.	Presja urbanizacyjna w bezpośrednim otoczeniu Parku powodująca dalszą fragmentację terenów otwartych, zmniejszenie różnorodności biologicznej oraz wzrost ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych na obszar Parku oraz zmniejszanie areału lub zanikanie siedlisk i stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów	Racjonalny rozwój jednostek osadniczych w otoczeniu Parku. Uzbrojenie terenu w techniczną infrastrukturę ochrony środowiska. Wprowadzenie w studium i planach zagospodarowania przestrzennego zapisów wykluczających zabudowę i zainwestowanie terenu w najcenniejszych obszarach łąk oraz w dolinach rzek
8.	Zanikanie wokół Parku łąk i pastwisk, ważnych jako siedliska gatunków zwierząt występujących w granicach Parku, w wyniku ich zaorywania, zalesiania lub zaniechania użytkowania	Utrzymanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych m.in. w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolnośrodowiskowych. Wyłączenie z zalesień cennych siedlisk nieleśnych
9.	Obniżenie poziomu wód gruntowych wokół Parku, prowadzące do wysychania niektórych drobniejszych cieków wodnych w szczególności w okresie letnim	Rezygnacja z melioracji i odwadniania zarówno gruntów leśnych jak i rolniczo użytkowanych, w szczególności w obrębie siedlisk podmokłych. Realizacja programów małej retencji. Wykorzystywanie warunków środowiskowych dla potrzeb zwiększenia retencji wodnej (poprawa struktury

		<p>gleb, renaturyzacja cieków i ich dolin).</p> <p>Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych)</p>
10.	Stosowanie środków ochrony roślin mogących wpływać na miejscowe populacje zapylaczy a także organizmów wodny po dostaniu się do wód powierzchniowych	Ograniczenie stosowania środków ochrony roślin na terenie otuliny Parku
11.	<p>Chaotyczny, nieuporządkowany rozwój przestrzenny miejscowości, przyczyniający się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - degradacji lub utraty walorów krajobrazowych w związku z wprowadzaniem zabudowy o niejednorodnej formie architektonicznej i różnej stylistyce elementów zagospodarowania terenu (np. ogrodzeń): - obniżaniem walorów fizjonomicznych i zaburzeniem struktury krajobrazu w wyniku wprowadzania zabudowy w układzie rozproszonym forma zabudowy: zabudowa rozproszona - degradacji tożsamości krajobrazu wiejskiego i spójności architektonicznej zabudowy w wyniku powstawania nowej zabudowy mieszkaniowej stylistycznie odcinającej się od tradycyjnej dla tych obszarów zabudowy 	<p>Ograniczenie zmian w przeznaczeniu terenów.</p> <p>Ograniczanie rozpraszania zabudowy.</p> <p>Opracowanie katalogu form budownictwa uwzględniającego cechy stylistyczne tradycyjnej zabudowy.</p> <p>Kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego i form zabudowy w dostosowaniu do walorów krajobrazowych Parku</p>
12.	Zwiększenie ruchu pojazdów wzdłuż dróg wojewódzkich przecinających Park	<p>Zmiany organizacji ruchu ograniczające skracanie drogi przez pojazdy ciężarowe.</p> <p>Wprowadzenie odpowiednich rozwiązań technicznych umożliwiających migracje zwierząt oraz eliminację hałasu komunikacyjnego (wprowadzanie stref buforowych z wielowarstwowej struktury roślinnej).</p> <p>Wprowadzenie odpowiednich rozwiązań technicznych umożliwiających migracje zwierząt (przejścia podziemne, ekodukty)</p>
13.	Podejmowanie decyzji z obszaru strategicznego zarządzania zagospodarowaniem regionu, pogarszających ciągłość powiązań przyrodniczych oraz wpływających na degradację wizualną krajobrazu	Dbałość o zapewnienie korytarzy ekologicznych w regionie powiązanych z obszarem Parku, stosowanie ograniczeń w postaci zakazu budowy obiektów zmieniających walory krajobrazowe na obszarach sąsiadujących z Parkiem
14.	Stopniowa izolacja kompleksów leśnych	Wprowadzenie w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego zapisów wykluczających zabudowę i zainwestowanie terenu w obszarach stanowiących łączniki pomiędzy poszczególnymi kompleksami leśnymi warunkującymi utrzymanie ekologicznych powiązań między nimi
15.	Zaburzenia łączności ekologicznej Parku i otoczenia	<p>Ograniczanie rozpraszania zabudowy.</p> <p>Wprowadzanie elementów zielonej infrastruktury</p>
16.	Obniżanie się poziomów wód gruntowych na	Ograniczenie rozwoju zabudowy.

	terenach łąkowych spowodowany zmniejszaniem się zlewni (wkroczenie nowej zabudowy, podłączonej do kanalizacji) oraz funkcjonowaniem rowów melioracyjnych	Ograniczanie budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających. Zwiększanie retencji wodnej
17.	Nieczynne składowisko odpadów komunalnych Łubna (potencjalne źródło zagrożenia)	Rekultywacja obiektu
18.	Zanieczyszczenia wizualne powodowane przez reklamy	Sporządzenie uchwały krajobrazowej regulującej kwestie zamieszczania reklam w otwartym krajobrazie, w szczególności w uwzględnieniu walorów fizjonomicznych związanych z obszarami leśnymi i ich przedpołem widokowym
19.	Niekontrolowany wzrost zabudowy wokół Parku oraz w śródleśnych enklawach powodujący zanik funkcji rekreacyjnej i turystycznej	Wprowadzenie w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego zapisów sprzyjających utrzymaniu w otoczeniu Parku, w tym zwłaszcza w jego enklawach funkcji rekreacyjnych i turystycznych

Rozdział 3

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.1. W obrębie Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych, zwane dalej strefami:

- 1) BS - strefy utrzymania istniejącego sposobu użytkowania terenu (ochrona stabilizująca):
 - a) BS_1 – strefy zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych,
 - b) BS_2 - strefy zachowania krajobrazu leśnego,
 - c) BS_3 – strefy zachowania wód powierzchniowych, obszarów podmokłych i stref źródliskowych,
 - d) BS_4 - strefy zachowania tradycyjnego układu zabudowy,
 - e) BS_5 - strefy zachowania założeń parkowych, cmentarnych i innych terenów zieleni;
- 2) BK - strefy i miejsca zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów (ochrona kreatywna):
 - a) BK_1 – strefy przeciwdziałania zmniejszaniu i fragmentacji terenów otwartych, w tym łąkowych i murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania,
 - b) BK_2 – strefy modyfikacji gospodarki leśnej,
 - c) BK_3 – strefy i miejsca poprawy stosunków wodnych,
 - d) BK_4 – strefy dopuszczalnego zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania),
 - e) BK_5 - inne strefy i miejsca aktywnych działań ochronnych;
- 3) C - obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony:
 - a) C_1 - strefy ochrony krajobrazów w obrębie krajobrazów o cechach priorytetowych,
 - b) C_2 - obiekty lub obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej,
 - c) C_3 - obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej.

2. Lokalizację stref wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Chojnowskiego Parku Krajobrazowego.

Rozdział 4

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5. Zaleca się następujący zakres prac w sferze prawnej związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu:

1) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony ekosystemów Parku wraz z charakterystycznymi dla nich zbiorowiskami roślinnymi oraz gatunkami roślin, zwierząt i grzybów, dodatkowymi formami ochrony prawnej następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych:

L.p.	Kod strefy	Zalecana forma ochrony i proponowana nazwa	Lokalizacja i orientacyjna powierzchnia [w ha]	Charakterystyka
1	2	3	4	5
8.	C_2	proponowany użytek ekologiczny	Obszar o powierzchni ok 143 ha na terenie nadleśnictwa Chojnów, leśnictwa: Dobiesz w wydzieleniach: 163c, 163d, 163f, 163g, 164a, 164b, 164c, 165b, 165c, 165d, 165f, 165g, 165h, 165i, 165j, 165k, 165l, 165m, 166a, 166f, 166h, 166i, 173b, 173c, 173d, 173f, 173j, 173r, 173s, 174a, 174f, 174i, 174n, 174o, 180f, 180h, 181a, 181b, 181c, 181h; Góra Kalwaria w wydzieleniach: 186c, 186d, 186i, 186j, 186k, 186l, 186m, 186n, 187b, 187c, 187g, 188b, 188c, 188d, 188i, 188j, 188k, 188l, 188m, 188n, 188o, 188p, 188r	Liczne stanowiska gatunków chronionych i rzadkich oraz obecność siedlisk przyrodniczych

2) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony krajobrazów kulturowych Parku, dodatkowymi formami ochrony prawnej lub planistycznej następujących obszarów i obiektów o najwyższych wartościach kulturowych:

L.p.	Kod strefy	Zalecana forma ochrony	Lokalizacja	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_3.1	Wpis do rejestru zabytków	Jesówka, gm. Piaseczno	Cmentarz wojenny w Jesówce
2.	C_3.2	Wpis do gminnej ewidencji zabytków	Gołków, gm. Piaseczno	Młyn na Jeziornej w Gołkowie
3.	C_3.3	Wpis do gminnej ewidencji zabytków	Piława, gm. Piaseczno	Krzyż w Pilawie
4.	C_3.4	Wpis do gminnej ewidencji zabytków	Stefanów, gm. Piaseczno	Miejsce pamięci w Stefanowie
5.	C_3.5	Wpis do gminnej ewidencji zabytków	Stefanów, gm. Piaseczno	Kamień Stefana
6.	C_3.6	Wpis do gminnej ewidencji zabytków	Żabieniec, gm. Piaseczno	Kapliczka w Żabieńcu

3) uwzględnienie w trakcie prac nad audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego wykonywanym zgodnie art. 38a Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1945) następujących stref ochrony krajobrazów w obrębie krajobrazów o cechach priorytetowych:

L.p.	Kod strefy	Proponowana nazwa	Lokalizacja i orientacyjna powierzchnia [w ha]	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_1.1	„Strefa Łęgi Oborskie”	Obory, Obory-Łyczyn, Słomczyn, Konstancin-Jeziorna - gm. Konstancin-Jeziorna, powierzchnia ok. 425 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobrazy leśne otoczone krajobrazem rolniczym z rozległymi widokami
2.	C_1.2	„Strefa Skarpy Oborskiej”	Słomczyn, Obory-Łyczyn – gm. Konstancin-Jeziorna, powierzchnia ok. 39 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobrazy wysokich skarp (Doliny Wisły) oraz potencjalne punkty widokowe rekomendowane do urządzenia
3.	C_1.3	„Strefa Konstancina”	Konstancin-Jeziorna, Obory-Łyczyn - gm. Konstancin-Jeziorna, powierzchnia ok. 165 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobraz zabudowy jednorodzinnej w lesie Konstancina – Jeziorny – miasta ogrodu
4.	C_1.4	„Strefa Łak Soleckich”	Czarnów, Kawęczynek-Borowina, Konstancin-Jeziorna – gm. Konstancin-Jeziorna, Solec, Baniocha – gm. Góra Kalwaria, powierzchnia ok. 300 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobrazy łąkowe Łak Soleckich
5.	C_1.5	„Strefa Stawów w Żabieńcu”	Żabieniec, Zalesie Górne – gm. Piaseczno, powierzchnia ok. 80 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobraz Stawów w Żabieńcu
6.	C_1.6	„Strefa Zalesia Górnego”	Zalesie Górne – gm. Piaseczno, powierzchnia ok. 335 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobraz zabudowy jednorodzinnej w lesie Zalesia Górnego
7.	C_1.7	„Strefa doliny Jeziorki 1”	Gołków, Jazgarzew, Górka Pęcherska – gm. Piaseczno, powierzchnia ok. 147 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobrazy dolin o wyraźnych krawędziach (Jeziorki) wraz z przylegającym fragmentem wysoczyzny
8.	C_1.8	„Strefa doliny Jeziorki 2”	Doliny rzek Jeziorka i Tarczynka – gm. Piaseczno, Prażmów i Tarczyn, powierzchnia ok. 750 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobrazy dolin o wyraźnych krawędziach (Jeziorki, Tarczynki)
9.	C_1.9	„Strefa doliny Tarczynki”	Prace Duże – gm. Tarczyn, powierzchnia ok. 13 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobrazy dolin o wyraźnych krawędziach (Tarczynki); przedpole ekspozycji założenia dworsko-parkowego
10.	C_1.10	„Strefa doliny Jeziorki 3”	Prażmów, Wilcza Wólka, Zawodne – gm. Prażmów, powierzchnia ok. 102 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobrazy dolin o wyraźnych krawędziach (Jeziorki); przedpole ekspozycji założenia dworsko-parkowego i kościoła/ młyna

11.	C_1.11	„Strefa doliny Jeziorki 4”	Prażmów, Wilcza Wólka, Dobrzenica – gm. Prażmów, powierzchnia ok. 113 ha	Obejmuje strefę ochrony fizjonomicznych walorów krajobrazu: krajobrazy dolin o wyraźnych krawędziach (Jeziorki)
-----	--------	----------------------------	--	---

§ 6.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów abiotycznych i gleb odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) zahamowanie degradacji gleb hydrogenicznych oraz zapewnienie trwałego funkcjonowania ekosystemów wodnych i od wody zależnych poprzez:
 - a) zaniechanie działań powodujących obniżanie zwierciadła wód podziemnych, a w szczególności:
 - i) budowy nowych urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędziach tarasów zalewowych i wysoczyzn,
 - ii) nadmiernej eksploatacji wód podziemnych prowadzących do zmiany stosunków wodnych negatywnie oddziałujących na zasoby biotyczne,
 - b) zaprzestanie osuszania mokradeł (w tym torfowisk) oraz obszarów źródliskowych,
 - c) niedopuszczenie do przekształcania śródleśnych i śródpolnych lokalnych obniżzeń terenu, starorzeczy oraz naturalnych i antropogenicznych oczek wodnych, w m.in. wysypiska odpadów stałych, odstożniki ścieków oraz w zbiorniki przeciwpożarowe i retencyjne,
 - d) skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej, a w szczególności:
 - i) zmiany istniejącej sieci drenażu powierzchniowego (zasypywania i zabudowy istniejących koryt cieków i ich dolin oraz prowadzenia melioracji odwadniających),
 - ii) nadmiernego poboru wody z cieków prowadzącego do naruszenia przepływu nienaruszalnego określonego przy zastosowaniu kryterium hydrobiologicznego odrębnie dla każdej rzeki,
 - iii) wprowadzania nowej zabudowy kubaturowej na obszary dolin rzecznych, która powoduje konieczność umocnienia czy podnoszenia gruntów i ich przystosowanie do zabudowy prowadząc do przekształceń rzeźby terenu, szaty glebowej oraz kierunku i intensywności odpływu wód;
- 2) ograniczenie zanieczyszczenia i degradacji gleb na obszarach przeznaczonych pod zabudowę poprzez:
 - a) niedopuszczenia do chaotycznego rozwoju zabudowy i jej nadmiernej koncentracji (zbyt małe powierzchnie działek i duży udział powierzchni nieprzepuszczalnych tzn. asfaltowych bądź betonowych),
 - b) niedopuszczanie do nieodwracalnego przekształcania form terenu na potrzeby zabudowy,
 - c) utrzymanie wolnych przestrzeni między obszarami zabudowy w celu utrzymania kierunku procesów glebotwórczych, właściwych dla danego terenu (np. przemywanie),
 - d) stworzenia systemu odwadniania dróg, który skutecznie ograniczy dostawę metali ciężkich oraz stałych zanieczyszczeń komunikacyjnych (cząstki sadzy, pyłów i soli) do powierzchni gleby w sąsiedztwie dróg (np. poprzez budowę osadników na drodze odprowadzania wody),
 - e) wytyczenia stref ochronnych wzdłuż szczególnie uciążliwych ciągów drogowych (Piaseczno – Góra Kalwaria oraz Piaseczno – Grójec) np. w postaci pasów zakrzaczeń, zadrzewień czy odpowiedniej zabudowy;
- 3) ochronę naturalnych form ukształtowania terenu, zagrożonych przekształceniem w wyniku intensywnej zabudowy, szczególnie dolin rzecznych Wisły, Jeziorki, Zielonej, Tarczynki i Małej oraz utrzymanie naturalnej dynamiki procesów geomorfologicznych poprzez:
 - a) odstąpienie od lokalizowania nowych zabudowań w dolinach cieków oraz w strefach skarp: wiślanej i Jeziorki,
 - b) zakaz prowadzenia prac ziemnych związanych z umacnianiem i odwadnianiem terenu w rejonie skarp,
 - c) dopuszczanie lokalizowania nowej zabudowy możliwie daleko od górnych i dolnych krawędzi ;

- 4) przeciwdziałanie nadmiernemu zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego w wyniku niskiej emisji z kotłowni przydomowych oraz emisji komunikacyjnej, m.in. poprzez:
 - a) prowadzenie działań na rzecz zmiany urządzeń grzewczych na bardziej nowoczesne,
 - b) opracowanie i wdrożenie programów ograniczania „niskiej emisji”,
 - c) skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu spalania odpadów w kotłowniach przydomowych,
 - d) opracowanie we współpracy z samorządem lokalnym instrumentów finansowo-prawnych motywujących mieszkańców do wykorzystywania OZE, prowadzenie szkoleń i akcji edukacyjnych,
 - e) połączenia działań w zakresie ograniczenia zanieczyszczeń i hałasu komunikacyjnego (upłynnienie ruchu i wyprowadzenie tranzytu pojazdów w miarę możliwości poza obszar Parku);
- 5) przeciwdziałanie nadmiernemu hałasowi w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych przechodzących przez obszar Parku, m.in. poprzez:
 - a) docelowe ograniczenie ruchu na najbardziej uczęszczanych szlakach; wyprowadzenie ich poza obszar Parku;
 - b) ograniczenie dopuszczalnych prędkości na odcinkach dróg w Parku;
 - c) poprawę jakości nawierzchni szlaków komunikacyjnych;
 - d) wytyczenie alternatywnych dróg dojazdu do niektórych miejscowości poza terenem Parku.

2. Zaleca się w strefach BK_3 następujący zakres prac na rzecz ograniczenia i spowolnienia odpływu powierzchniowego:

- 1) wyłączenie z konserwacji koryt i brzegów cieków III i wyższych rzędów i dopuszczenie do ich powolnej renaturyzacji lub naturalnego zaniku, za wyjątkiem sytuacji uzasadnionych potrzebami ochrony przyrody oraz racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i wodnej, w tym ochrony przed powodzią lub suszą;
- 2) zmniejszenie częstotliwości zabiegów konserwacyjnych cieków IV rzędu, z wyjątkiem odcinków koryt na obszarach zabudowanych zagrożonych podtopieniem oraz sytuacji uzasadnionych potrzebami ochrony przyrody oraz racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej.

§ 7.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną lądowych ekosystemów nieleśnych, mający na celu zachowanie rolniczego użytkowania terenu oraz krajobrazu rolniczego, odnoszący się do obszarów Parku, w których ekosystemy te występują:

- 1) utrzymanie lub przywrócenie powierzchni i struktury trwałych użytków zielonych oraz kontynuowanie tradycyjnego, ekstensywnego sposobu ich użytkowania, w tym zgodnie z zasadami programów rolnośrodowiskowych, m.in. poprzez:
 - a) działanie obligatoryjne: w celu zachowania użytków zielonych, w tym łąkowych siedlisk przyrodniczych, należy prowadzić ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych,
 - b) działania fakultatywne: w celu zachowania użytków zielonych, w tym łąkowych siedlisk przyrodniczych, w ramach użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego gruntu, należy postępować zgodnie z wymogami właściwego pakietu i jego wariantu, wskazanego w ramach działań rolnośrodowiskowych lub rolnośrodowiskowo-klimatycznych objętych obowiązującym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich, należy też odstąpić od przeorywania użytków zielonych. Jednocześnie, w celu uniknięcia ranienia lub uśmiercania występujących na łąkach gatunków ptaków i ssaków, zaleca się stosowanie w trakcie koszenia tzw. wypłaszaczy (na przykład w postaci poziomej belki mocowanej z przodu ciągnika, z łańcuszkami) oraz „odśrodkowy” sposób koszenia, to jest od środka koszonej powierzchni na zewnątrz;
- 2) odstąpienie od zaorywania oraz zalesiania użytków zielonych, w tym łąkowych siedlisk przyrodniczych;
- 3) tworzenie i utrzymywanie miedz, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych oraz innych fragmentów wyłączonych z użytkowania rolniczego;
- 4) zachowanie starodrzewu w obrębie parków, cmentarzy, miejscowości, ciągów komunikacyjnych oraz posesji;

- 5) promowanie wśród rolników hodowli tradycyjnych ras zwierząt gospodarskich, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych ras bydła, koni i owiec oraz gatunków i odmian roślin uprawnych, w tym drzew i krzewów owocowych, zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych;
- 6) opracowanie i wdrożenie programów monitoringu cennych i zagrożonych nieleśnych siedlisk przyrodniczych;
- 7) promowanie rozwoju pozarolniczych funkcji obszarów wiejskich, w tym agroturystyki z wykorzystaniem infrastruktury turystycznej i edukacyjnej Parku.

2. Zaleca się w strefach BK_1 przeciwdziałanie sukcesji zarastających muraw, pastwisk, łąk, w tym śródleśnych, poprzez usuwanie samosiewów drzew i krzewów, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy, z pozostawieniem kęp drzew i krzewów w dolinach cieków, jako naturalnej zabudowy biologicznej.

§ 8.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną ekosystemów leśnych, mający na celu zachowanie gospodarki leśnej oraz krajobrazu leśnego, odnoszący się do obszarów Parku, w których ekosystemy te występują:

- 1) pozostawianie w drzewostanach oraz na zrębach kęp starodrzewu z udziałem drzew dziuplastych, martwych i zamierających, o znaczeniu biocenotycznym, wraz z runem i podrostem, aż do naturalnego rozpadu, a także posuszu liściastego jałowego i czynnego oraz posuszu iglastego w ilościach uniemożliwiających inicjowanie ognisk gradacyjnych. Pozostawione kępy drzewostanu wskazane jest lokalizować w miejscu występowania chronionych gatunków roślin i grzybów, jeżeli to nie wywiera negatywnego wpływu na warunki ich życia;
- 2) odstąpienie od sadzenia w lasach, w tym także na poletkach zgryzowych i łowieckich, gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
- 3) stopniowe ograniczanie w ramach planowych zabiegów hodowlanych, udziału gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w lasach, również w oparciu o program ochrony przyrody Nadleśnictwa Chojnów, w tym przede wszystkim usuwanie: robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* i czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*;

2. Zaleca się w strefach BK_2 następujący zakres prac, mający na celu modyfikację gospodarki leśnej:

- 1) kontynuowanie sukcesywnej przebudowy drzewostanów celem dostosowania ich do warunków siedliskowych, szczególnie przy zastosowaniu rębni częściowych gniazdowych, w tym do wykorzystania odnowienia naturalnego zwłaszcza w powstałych lukach;
- 2) sadzenie na obrzeżach zakładanych upraw leśnych na siedliskach lasowych i lasów mieszanych, domieszkowych i biocenotycznych gatunków drzew i krzewów;
- 3) przynajmniej częściowe wyłączenie drzewostanów rębnych i przeszłorębnych z użytkowania rębego, a w pozostałych drzewostanach rębnych i przeszłorębnych zaleca się – tam gdzie to możliwe - użytkowanie przy zastosowaniu rębni złożonych z długim okresem odnowienia, dostosowanych do celów gospodarowania i ochrony. Zaleca się również pozostawianie na odnawianych powierzchniach kęp starych drzew do samodzielnego rozpadu. Dotyczy to w szczególności:
 - a) drzewostanów chronionych siedlisk przyrodniczych, jakimi są grądy i łęgi,
 - b) drzewostanów olsów,
 - c) całkowite wyłączenie z użytkowania gospodarczego siedliska przyrodniczego jakim jest bór bagienny.

§ 9.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów i ekosystemów wodnych, odnoszący się do obszarów Parku, w których zasoby i ekosystemy te występują:

- 1) powstrzymanie odwadniania i zwiększenie zasobów wodnych oraz utrzymanie naturalnej struktury hydrograficznej i różnorodności biologicznej ekosystemów wodnych i leśnych poprzez:
 - a) zaniechanie na obszarze Parku działań skutkujących :
 - i. obniżeniem zwierciadła wód podziemnych, a szczególnie budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na obszarach płytkiego występowania wód podziemnych,
 - ii. osuszaniem obszarów źródłiskowych oraz mokradeł, a szczególnie torfowisk i namulisk w dnach dolin i zagłębień;

- b) skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu przekształcania stosunków wodnych na całym terenie Parku, jeżeli nie służy to ochronie przyrody i zrównoważonemu wykorzystaniu użytków rolnych i kompleksów leśnych lub ochronie przed powodzią i suszą, w tym :
 - i. modyfikacji sieci drenażu powierzchniowego przez zasypywanie istniejących koryt cieków oraz wykonywanie nowych rowów odwadniających,
 - ii. nadmiernej eksploatacji wód podziemnych prowadzącej do zmiany stosunków wodnych negatywnie oddziałujących na zasoby biotyczne,
 - iii. budowy nowych, sztucznych zbiorników wodnych, co wzmacnia parowanie wody w okresie letnim,
 - iv. wkraczania zabudowy na obszary leśne, co ogranicza ich zdolności produkcyjne i retencyjne,
 - c) określenie możliwie precyzyjnie w Parku wielkości przepływów nienaruszalnych ważniejszych cieków tzn. Jeziorki, Tarczynki, Głoskówki, Czarnej z Zieloną oraz Małej; należy przyjąć zasadę, że pobór wody z cieków nie może zmniejszać przepływu nienaruszalnego),
 - d) ograniczenie i spowolnienie odpływu powierzchniowego przez:
 - i. prawidłowe zarządzanie pracą jazów i zastawek na obszarze Parku,
 - ii. wyłączenie z konserwacji koryt i brzegów cieków IV i wyższych rzędów i dopuszczenie do ich powolnej renaturyzacji lub naturalnego zaniku (sztuczne rowy melioracyjne), za wyjątkiem sytuacji uzasadnionych potrzebami ochrony przyrody oraz racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i wodnej (ochrona przed powodzią i suszą),
 - iii. zmniejszenie częstotliwości zabiegów konserwacyjnych cieków III rzędu, z wyjątkiem odcinków koryt na obszarach zabudowanych zagrożonych podtopieniem, sytuacji uzasadnionych potrzebami ochrony przyrody oraz racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej,
 - iv. dopuszczenie do zalesienia niektórych fragmentów Parku, istotnych pod względem zasilania cieków,
- 2) zachowanie naturalnego przebiegu koryta Jeziorki, wiążącego się z wprowadzeniem szeregu zasad obowiązujących w zagospodarowaniu doliny tej rzeki , w tym:
- a) braku regulacji koryta Jeziorki w granicach Parku, o ile nie koliduje to z działaniami mającymi na celu ochronę przed powodzią,
 - b) niewprowadzania zabudowy do doliny rzeki,
 - c) niebudowania stawów i zbiorników retencyjnych na tarasie zalewowym,
 - d) nieprzeprowadzaniu melioracji odwadniających, które przyspieszają odpływ do rzeki i mogą powiększać kulminacje fal wezbraniowych;
- 3) poprawę stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i osiągnięcie planowanego stanu jakości wód płynących w zakresie możliwym do regulacji w granicach Parku poprzez:
- a) wdrożenie zapisów zaktualizowanego Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły odnośnie Jednolitych Części Wód, w tym:
 - i) uporządkowanie systemu gospodarki wodno-ściekowej w zlewni Jeziorki po Piaseczno,
 - ii) kontrola sposobu użytkowania wód przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorstwa,
 - iii) ograniczenie odpływu biogenów z terenów użytkowanych rolniczo (tam, gdzie ma to zastosowanie),
 - iv) wdrożenie Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych w gminach, w których tego jeszcze nie zrobiono,
 - v) w szczególnych przypadkach ponowna analiza stanu zlewni (Mała, Tarczynka),
 - vi) w szczególnych przypadkach przegląd wydanych pozwoleń wodno-prawnych (zlewnia Czarnej),
 - vii) doprowadzenie do ustanowienia lokalnego monitoringu jakości wód we wszystkich Jednolitych Częściach Wód w Parku,
 - b) podjęcie ponadstandardowych działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia wód:

- i) zinventaryzowanie i likwidacja punktowych zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu,
 - ii) zharmonizowanie rozwoju zabudowy mieszkalnej na obszarze Parku ze zwodociągowaniem i skanalizowaniem nowych osiedli,
 - iii) tworzenie lub utrzymanie pasów zakrzaczeń i zadrzewień wzdłuż głównych cieków i brzegów zbiorników wodnych w celu stworzenia naturalnej strefy buforowej, która ogranicza bezpośredni spływ powierzchniowy, a wraz z nimi dostawę zanieczyszczeń i biogenów do wód powierzchniowych,
 - iv) w odległości 20 m od strefy ochronnej źródeł wody, ujęć wody, brzegu zbiorników wodnych oraz cieków nie dopuszcza się nawożenia własnych gruntów rolnych gnojowicą, a w odległości do 100 m zaleca się ograniczenie nawożenia,
 - v) dbałość o zachowanie norm sanitarnych i ochrony środowiska w obrębie zagród gospodarskich;
- 4) pozostawianie wszystkich stałych i okresowych oczek wodnych oraz terenów podmokłych, odstąpienie od ich zasypywania, odwadniania, osuszania oraz modyfikowania linii brzegowej jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
 - 5) prowadzenie prac utrzymaniowych na rzekach, tam gdzie jest to niezbędne, w taki sposób by maksymalnie zachować z jednej strony koryta rzeki zróżnicowaną linię brzegową o nieregularnym kształcie, łagodne nachylenia brzegów, skarpy, płycizny i jak i miejsca głębsze, w tym odstąpienie od łagodzenia lub prostowania łuków, meandrów i zakoli;
 - 6) utrzymanie kompleksu stawów w Żabieńcu oraz stawów koło Baniochy.

§ 10. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną gatunków grzybów, roślin i zwierząt dziko występujących oraz ich siedlisk, odnoszący się do obszarów Parku w których gatunki te lub ich siedliska występują:

- 1) prowadzenie ochrony czynnej gatunków wymagających takich działań, zgodnie z zasadami określonymi w krajowych i międzynarodowych poradnikach ochrony;
- 2) objęcie wszelkiego typu działań ochrony czynnej kontrolą monitoringową, zarówno na etapie wykonywania projektu, jak i po jego zakończeniu;
- 3) kontynuowanie rozpoznawania stanowisk występowania chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, grzybów i roślin objętych ochroną czynną oraz objęcie ich w miarę potrzeb zadaniami ochronnymi;
- 4) opracowanie i wdrożenie programu monitoringu gatunków rzadkich i zagrożonych, a także gatunków inwazyjnych, stanowiących zagrożenie dla rodzimej różnorodności biologicznej oraz gatunków konfliktowych;
- 5) pozostawianie starych i martwych drzew, z wyłączeniem egzemplarzy mogących tworzyć przetamowania na rzekach i zagrożenie powodziowe oraz przy drogach i ścieżkach stwarzających zagrożenie dla pojazdów i ludzi;
- 6) ochronę i zachowanie, z odtwarzaniem włącznie, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych;
- 7) zachowanie starodrzewu w obrębie parków, cmentarzy, miejscowości, ciągów komunikacyjnych oraz posesji;
- 8) ograniczanie populacji inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności: niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata* i nawłoci późnej *Solidago gigantea*, stanowiących zagrożenie dla gatunków rodzimych;
- 9) odstąpienie od zalesień na resztkach zbiorowisk kserotermicznych i psammofilnych;
- 10) niedopuszczanie do przekształcenia się terenów otwartych, poprzez:
 - a) ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodne z typem siedliska,
 - b) usuwanie podrostu roślinności drzewiastej;
- 11) ograniczenie stosowania środków ochrony roślin;
- 12) zachowanie nieużytkowanych wyrobisk piasku, jako siedlisk cennej kserofilnej fauny, połączone z usuwaniem podrostu drzew;

- 13) pozostawianie starych drewnianych budynków lub przynajmniej drewnianych bali (np. ogrodzeń), a w miarę możliwości przedłużanie trwania tych obiektów;
- 14) niedopuszczanie do zmiany przeznaczenia użytków zielonych, w szczególności łąk i pastwisk i wprowadzenie na ich terenie użytkowania ekstensywnego, uwzględniającego wymagania chronionych gatunków ptaków;
- 15) pozostawianie starych i dziuplastych drzew w krajobrazie rolniczym (w tym ogławianych wierzb);
- 16) uwzględnianie obecności cennych gatunków w budynkach (np. strychy kościołów, starych i porzuconych domów) na etapie planowania prac remontowych i konserwatorskich;
- 17) w większych kompleksach drzewostanów w młodszych klasach wieku rozwieszanie budek lęgowych dla różnych grup i gatunków ptaków i skrzynek dla nietoperzy;
- 18) tworzenie stref ochronnych wokół gniazd gatunków „strefowych”;
- 19) ograniczenie osuszania obszarów leśnych i utrzymywanie jak największej powierzchni podmokłych siedlisk w lasach (w tym również zbiorników powstających w wyniku działalności bobrów);
- 20) w przypadku istniejącej zabudowy hydrotechnicznej przeprowadzenie jej modernizacji celem umożliwienia migracji organizmów wodnych;
- 21) niedopuszczanie do zasypywania, osuszania i zaśmiecania lub przekształcania zbiorników wodnych, w tym również astatycznych, okresowo zanikających;
- 22) rezygnację z zarybiania (w przypadku nie użytkowanych zbiorników) lub prowadzenie ekstensywnej gospodarki rybackiej, obejmującej:
 - a) ograniczenie wprowadzania obcych geograficznie gatunków ryb,
 - b) utrzymanie obsady (zagęszczenia ryb) w ilości nie wpływającej drastycznie na zmiany w środowisku wodnym,
 - c) uwzględnienie podczas planowania zarybień negatywnego wpływu drapieżnych ryb na populacje rozrodzce płazów i zagrożonych gatunków pijawek;
- 23) skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących zakazu wypalania trzcinowisk;
- 24) niedopuszczanie do zaburzania ciągłości istniejących korytarzy ekologicznych, poprzez niszczenie ich elementów (wycinka lasów, zalesianie pól, zarastanie łąk, itp.);
- 25) odtwarzanie połączeń pomiędzy zbiornikami wodnymi jak również między zbiornikami a innymi miejscami potencjalnego zimowania (lasy) poprzez, np.:
 - a) kształtowanie lub wzmacnianie sieci korytarzy migracyjnych, (np. zarośla wzdłuż sieci rowów),
 - b) wyłączenie z uprawy fragmentów gruntów podmokłych,
 - c) zachowanie niewielkich zadrzewień i zakrzaczeń w otoczeniu zbiorników;
- 26) systematyczną eliminację gatunków inwazyjnych: jenota *Nyctereutes procyonoides*, wizona amerykańskiego *Neovison vison* i szopa pracza *Procyon lotor* oraz ograniczanie populacji innych inwazyjnych gatunków zwierząt, w przypadku każdorazowego ich stwierdzenia,
- 27) niedopuszczanie do wprowadzania na teren Parku gatunków obcych zwierząt;
- 28) podjęcie działań zmierzających do eliminacji nielegalnych rajdów i przejazdów quadów, motocykli i samochodów terenowych;
- 29) ograniczenie prędkości pojazdów do 60 km/h w przypadku dróg krajowych oraz 40km/h w przypadku dróg powiatowych i gminnych przebiegających przez tereny leśne Parku oraz odpowiednie ich oznakowanie znakiem a-18B – „Uwaga dzikie zwierzęta”;
- 30) zachowanie wolnostojących piwnic, studni i innych obiektów mogących stanowić schroniska dla nietoperzy,
- 31) zachowanie przy termomodernizacjach, remontach i rozbudowie obiektów budowlanych, w tym również obiektów zabytkowych, siedlisk występowania rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, w tym zwłaszcza ptaków i nietoperzy;

- 32) odtwarzanie i tworzenie nowych zbiorników wodnych stanowiących zastępcze siedliska dla płazów;
- 33) pogłębienie istniejących obecnie, a wysychających latem zbiorników wodnych do rzędnej poziomu wód gruntowych;
- 34) budowę przejścia dolnego dla płazów na drodze gruntowej z Żabieńca do Chojnowa wraz z elementami naprowadzającymi;
- 35) stopniową wymianę oświetlenia ulic, placów, skwerów na rzecz oświetlenia LED – obojętnego dla owadów;
- 36) stosowanie ogrodzeń z ażurowymi podstawami umożliwiającymi migrację drobnym gatunkom zwierząt.

§ 11. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną wartości krajobrazowych, w tym krajobrazu kulturowego oraz ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) ochronę i kształtowanie zróżnicowanej struktury krajobrazowej Parku, w tym mozaiki krajobrazów leśnych, łąkowych i dolinnych;
- 2) zachowanie otwartości widokowej wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, poprzez usuwanie części roślinności ograniczającej widoki wzdłuż przebiegu szlaków turystycznych i ścieżek spacerowych;
- 3) odstąpienie od sytuowania elementów negatywnie wpływających na odbiór wizualny - kontrastujących formą, barwą i materiałem z krajobrazem;
- 4) stosowanie elementów wyposażenia nawiązujących stylem, barwą, materiałem, formą do kontekstu otoczenia, harmonizujących z walorami krajobrazowymi;
- 5) unikanie lokalizowania elementów silnie kontrastujących w otwartej przestrzeni będącej polem ekspozycji dla wód i lasów
- 6) wprowadzenie zadrzewień śródpolnych uzupełniających mozaikę terenów łąkowo-polno-leśnych z uwzględnieniem zasady zachowania dominacji terenów pokrytych roślinnością niską (łąki, pastwiska), stosowania gatunków rodzimych właściwych dla lokalnych siedlisk w postaci grup drzew, a także drzew pojedynczych;
- 7) utrzymanie i odtwarzanie sadów przydomowych, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych odmian drzew i krzewów owocowych;
- 8) usuwanie, przebudowę lub zastąpienie zielenią, dysharmonijnych elementów zagospodarowania, o ile takie działania nie stoją w sprzeczności z przepisami odrębnymi;
- 9) sporządzenie w trakcie wykonywania/ wprowadzania zmian do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin na terenie Parku analizy parametrów urbanistyczno-architektonicznych dla każdej miejscowości odrębnie, z określeniem cech charakterystycznych i w oparciu o nie realizację zabudowy;
- 10) zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej i niematerialnej;
- 11) zabezpieczenie przed zniszczeniem lub rewaloryzacją obiektów zabytkowych przy jednoczesnym dopuszczeniu ich adaptacji do nowych funkcji;
- 12) utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej, w tym także budynków gospodarczych oraz tradycyjnych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym;
- 13) wzmożenie kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stały nadzór nad przestrzeganiem dyscypliny budowlanej;
- 14) niebudowanie ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, preferowanie ogrodzeń drewnianych w tym ze sztachet, desek lub z lokalnego kamienia, przy ogrodzeniach metalowych wprowadzanie zieleni – żywopłotów lub pnączy, z wykorzystaniem gatunków rodzimych; stosowanie ogrodzeń o harmonijnym charakterze w obrębie miejscowości (kolor, wysokość, materiał); konstrukcja ogrodzeń z prześwitami umożliwiającymi przejścia dla drobnych ssaków, płazów i gadów;
- 15) zainicjowanie przez służby Parku opracowania katalogu ogrodów przydomowych, określającego tradycyjne wzorce ogrodów i ich współczesne adaptacje oraz zasady postulowanego doboru gatunkowego roślin ozdobnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rodzimych;

- 16) rozwinięcie współpracy pomiędzy służbami ochrony przyrody a Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, samorządami gminnymi oraz innymi organizacjami i osobami fizycznymi w zakresie ochrony zabytków kultury materialnej i niematerialnej;
- 17) ustanawianie społecznych opiekunów do opieki nad cennymi obiektami kultury;
- 18) wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego do celów dydaktycznych, edukacyjnych i naukowych oraz do promocji Parku, pod warunkiem zgodności z wytycznymi i zaleceniami konserwatorskimi.

Rozdział 5

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 12.1. Dla celów naukowych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) powiadomienie i tam gdzie jest to wymagane przepisami odrębnymi uzyskanie zgody właściciela lub zarządzającego danym obiektem lub terenem w przypadku prowadzenia badań na obszarze Parku;
- 2) współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z dyrektorem Parku oraz innymi jednostkami zarządzającymi lub sprawującymi nadzór nad obszarem badań, w tym udostępnianie im uzyskanych wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych, za zgodą autorów oraz zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych.

2. Dla celów edukacyjnych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) tworzenie infrastruktury takiej jak czatownie i wieże, umożliwiającej prowadzenie obserwacji przyrodniczych, zwłaszcza ptaków, uzupełnionej tablicami dydaktycznymi, po uzyskaniu zgody właściciela, zarządcy lub sprawującego nadzór nad danym obszarem;
- 2) prowadzenie edukacji związanej z ochroną przyrody i krajobrazu, polegającej na włączaniu uczestników w działania na rzecz przywracania lub utrzymania walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych, w tym m.in. w inwentaryzacji przyrodniczej, projektowanie, wykonywanie i konserwowanie ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych;
- 3) prowadzenie aktywnej edukacji historyczno-kulturowej polegającej m.in. na uczestniczeniu w rekonstrukcji ważnych wydarzeń historycznych oraz spotkaniach ze świadkami tych wydarzeń, pokazywanie i promowanie folkloru oraz kultury ludowej ze wszelkimi jej charakterystycznymi elementami właściwymi dla obszaru Parku.

3. Dla celów turystycznych i rekreacyjnych oraz amatorskiego połowu ryb udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) zaleca się na terenie Parku rozwijanie następujących rodzajów turystyki:
 - a) turystyka poznawcza: ekoturystyka, krajoznawcza, ornitologiczna, geoturystyka, w tym realizowana z wykorzystaniem zasobów i Parku, Lasów Państwowych i innych podmiotów zajmujących się organizacją tego rodzaju turystyki,
 - b) turystyka kwalifikowana: piesza, rowerowa i konna, realizowana głównie w oparciu o sieć wyznaczonych szlaków,
 - c) turystyka wypoczynkowa: pobytowa, weekendowa, agroturystyka, realizowana w oparciu o istniejącą i sukcesywnie rozwijaną i modernizowaną bazę noclegową i żywieniową,
 - d) turystyka edukacyjno - historyczna oparta o miejsca szczególnie cenne pod względem archeologicznym, historii powstania styczniewo oraz okresu I i II wojny światowej;
- 2) dopuszcza się do amatorskiego połowu ryb wszystkie zbiorniki i ciekły wodne Parku należące do Skarbu Państwa, z wyjątkiem akwenów wyłączonych z użytkowania rybackiego na podstawie przepisów odrębnych;

- 3) dopuszcza się biwakowanie jedynie w miejscach do tego wyznaczonych lub innych miejscach po uzyskaniu zgody właściciela lub zarządzającego terenem, przy przestrzeganiu przepisów odrębnych;
 - 4) utrzymuje się przebieg istniejących szlaków turystyki pieszej, rowerowej i ścieżek dydaktycznych oraz zaleca się renowację i uzupełnienie towarzyszących im elementów infrastruktury turystycznej;
 - 5) dopuszcza się korekty przebiegu istniejących szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych, w szczególności tam, gdzie wymaga tego ograniczanie negatywnego wpływu ruchu turystycznego na środowisko;
 - 6) zaleca się rozwój elementów zagospodarowania turystycznego, w tym tablic informacyjnych i drogowych wskazówek informacyjnych oraz innych elementów małej architektury przeznaczonej dla obsługi ruchu turystycznego, zwłaszcza w miejscach jego koncentracji, przy głównych ciągach komunikacyjnych w Parku oraz w punktach eksponowania walorów Parku;
 - 7) zaleca się wyposażenie nowych szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych w odpowiednią infrastrukturę towarzyszącą w tym miejsca odpoczynku z zadaszeniem, kładki, pomosty, wieże widokowe, itp., z uwzględnieniem wymogów ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
 - 8) zaleca się stałe podnoszenie standardu technicznego bazy noclegowej i gastronomicznej, parkingów, oraz innych elementów infrastruktury turystycznej oraz likwidację lub modernizację obiektów dyszharmonijnych w krajobrazie.
4. Do celów gospodarki rolnej udostępnia się szczególnie strefy BS_1 i BK_1 oraz pozostałe obszary Parku, gdzie istnieją odpowiednie warunki do jej prowadzenia, a realizacja nie zagraża celom ochrony Parku oraz o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Szczegółowe sposoby korzystania z tych obszarów określono w § 7.
5. Do celów gospodarki leśnej udostępnia się szczególnie strefy BS_2 i BK_2 oraz pozostałe obszary Parku, gdzie istnieją odpowiednie warunki do jej prowadzenia, a realizacja nie zagraża celom ochrony Parku oraz o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Szczegółowe sposoby korzystania z tych obszarów określono w § 8.
6. Dla celów rozwoju zainwestowania udostępnia się szczególnie strefy BS_4 i BK_4. Szczegółowe sposoby korzystania z tych obszarów określono w § 13 i 14.

Rozdział 6

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów Parku położonych w granicach gmin Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn oraz do planu przestrzennego zagospodarowania województwa mazowieckiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych, a w przypadku zagrożeń zewnętrznych ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn

§ 13.1. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) lokalizowania zainwestowania wymagającego zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nie leśne wyłącznie w granicach:
 - a) strefy zachowania tradycyjnego układu zabudowy – BS_4 i stref dopuszczalnego zainwestowania – BK_4, wyznaczonych w planie ochrony, z uwzględnieniem dla tych stref ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych,
 - b) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały,
 - c) obszarów wyznaczonych w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zgodnie z określonym w nich przeznaczeniem, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi oraz z zastrzeżeniem zapisów § 14 ust. 4;
- 2) niedopuszczania do rozwoju innych układów urbanistycznych i ruralistycznych, niż realizowanych w granicach obszarów o których mowa w pkt 1, niepowiązanych przestrzennie z istniejącymi jednostkami osadniczymi i niedowiązujących do nich pod względem funkcjonalnym i strukturalnym, w szczególności w zakresie funkcji

terenu, wielkości działek, udziału terenów biologicznie czynnych, formy i gabarytów budynków mieszkalnych, usługowych, produkcyjnych i gospodarczych, ogrodzeń i innych elementów zagospodarowania;

- 3) dążenia przy planowaniu nowego zainwestowania do nierozpraszania zabudowy i uzupełniania w pierwszej kolejności luk między zabudową;
- 4) zachowania, przy kwalifikowaniu gruntów rolnych i leśnych do zmiany użytkowania, w możliwie największym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej Parku, w tym poprzez wyłączenie z zainwestowania terenów najcenniejszych przyrodniczo oraz korytarzy ekologicznych zasilających lokalny system przyrodniczy;
- 5) niedopuszczania do zabudowy terenów wyznaczonych jako wyłączone z zabudowy w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały;
- 6) opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wyznaczonych w planie ochrony stref BK_4;
- 7) przy wyznaczaniu terenów przeznaczonych do zalesień:
 - a) tworzenia zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także tworzenia zwartego systemu przyrodniczego, łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych,
 - b) przyjęcia za obszary dopuszczalnych zalesień terenów łączących istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt,
 - c) niedopuszczania zalesień na siedliskach występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt.

2. Zasady, o których mowa w ust. 1, obowiązują także w przypadku dokonywania zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały.

§ 14.1. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn:

1) uwzględnienia następujących standardów urbanistyczno-architektonicznych:

- a) nieprzekraczalna linia nowej zabudowy zlokalizowana co najmniej:
 - i) 10 m od granicy lasów oraz terenów wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zalesienie, o powierzchni całkowitej do 5 ha,
 - ii) 50 m od granicy lasów oraz terenów wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zalesienie, o powierzchni całkowitej powyżej 5 ha,
 - iii) 100 m od granicy naturalnych cieków i zbiorników wodnych,
- b) minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek pod zabudowę:
 - i) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej, produkcyjno-usługowej i rekreacji indywidualnej – minimum 1500 m², przy czym należy dążyć, w przypadku zaistnienia lokalnych możliwości, do zwiększania powierzchni działki,
 - ii) dla zabudowy zagrodowej – zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - iii) dla zabudowy zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej logiczną kontynuację ruralistyczną, wielkość nowo wydzielanej działki może być mniejsza pod warunkiem podporządkowania jej zasadom kontynuacji układu urbanistycznego i ruralistycznego i możliwości realnego zagospodarowania,
 - iv) dla działek przeznaczonych pod lokalizację inwestycji celu publicznego brak minimalnej wielkości działki,
- c) minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla nowo projektowanych działek:
 - i) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i rekreacji indywidualnej - 70 %,
 - ii) dla zabudowy zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej logiczną kontynuację urbanistyczną lub ruralistyczną – wielkości powierzchni biologicznie czynnej wynikać powinna z przepisów odrębnych lub realnych możliwości zagospodarowania nieruchomości – z

zastrzeżeniem, że każda niezagospodarowana część nieruchomości powinna zostać przeznaczona pod tereny zieleni,

- iii) dla zabudowy produkcyjno-usługowej – 25% powierzchni działki, dla zabudowy usługowej – 45 % powierzchni działki, dla zabudowy usług sportu, turystyki i rekreacji – 55% powierzchni działki,
 - d) niedopuszczenie do wprowadzania zabudowy wielorodzinnej, z wyjątkiem adaptacji i dostosowania pod względem wymogów formalno-prawnych istniejącej zabudowy,
 - e) maksymalna wysokość nowej zabudowy:
 - i) dla zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej, produkcyjno-usługowej i rekreacji indywidualnej określona w oparciu o analizę parametrów urbanistycznych sporządzoną w trakcie opracowywania dokumentów planistycznych dla danego obszaru funkcjonalnego lub miejscowości, z zastrzeżeniem, że nowo projektowana zabudowa nie może być wyższa od zabudowy przeważającej w danej miejscowości oraz nie wyższa niż 10,00 m n.p.t w przypadku zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, mieszkaniowo usługowej, usługowej i rekreacji indywidualnej oraz nie wyższa niż 12,00 m n.p.t. w przypadku zabudowy produkcyjno-usługowej,
 - ii) dla budynków gospodarczych i garażowych – do 6 m n.p.t. za wyjątkiem obiektów związanych z obsługą produkcji rolnej dla których dopuszcza się większą wysokość zabudowy z zastrzeżeniem, że należy dążyć do minimalizowania wysokości tych obiektów lub urządzeń,
 - iii) brak dla: kominów, masztów, urządzeń infrastruktury technicznej i podobnych, budynków użyteczności publicznej i budynków zamieszkania zbiorowego, obiektów budowlanych związanych z ochroną przyrody, bezpieczeństwem publicznym oraz ochroną lasów – z zastrzeżeniem, że należy dążyć do minimalizowania wysokości tych obiektów lub urządzeń,
 - f) stosowanie na obszarach wiejskich cech zabudowy regionalnej, a w szczególności elewacja tynkowana w jasnych, stonowanych kolorach, dachy dwuspadowe lub naczółkowe, o nachyleniu połaci 30°-45°, kryte dachówką lub materiałem dachówko-podobnym w kolorze czerwonym lub szarym,
 - g) kształtowania nowych zespołów zabudowy uwzględniających następujące wymogi:
 - i) ujednoczenie formy i kolorystyki zabudowy oraz rodzaju ogrodzeń w ramach poszczególnych zespołów zabudowy,
 - ii) izolowanie zespołów zabudowy roślinnością z preferencją wykorzystania gatunków rodzimych;
- 2) maksymalne zachowanie istniejących lasów i zadrzewień na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie, o ile nie stoi to w sprzeczności z przepisami odrębnymi;
- 3) szczegółowe określenie zasad „technicznej i biologicznej osłony” ciągów komunikacyjnych, obiektów uciążliwych dla środowiska i zdrowia człowieka i osiedli w zakresie odpowiednim do lokalnych warunków krajobrazowo-hydrologicznych, krajobrazowo-geochemicznych, aero-sanitarnych itp. w celu ograniczenia stref zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza, hałasem, zanieczyszczeniem gleb itd.
2. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów rolnych i leśnych wyznaczonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn:
- 1) niedopuszczania do realizacji nowej zabudowy na terenach rolnych poza terenami wyznaczonymi w strefach BK_4 lub ze względu na przepisy odrębne;
 - 2) ograniczenie do niezbędnego minimum grodzenia działek pozostających w użytkowaniu rolniczym.
3. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych obowiązujące na terenie wybranych stref działań ochronnych i rekomendacji Planu ochrony w granicach gmin Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn:
- 1) dla stref C_1 i C_2:

- a) niedopuszczania do lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - b) niedopuszczania do lokalizacji na terenach niezabudowanych i nieprzeznaczonych do zabudowy infrastruktury innej niż związanej z ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną, prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska lub Lasy Państwowe;
- 2) dla stref C-3 uwzględnienie cennych obszarów i obiektów kulturowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
 - 3) dla stref BS_1 niedopuszczania do zmiany trwałych użytków zielonych na grunty orne;
 - 4) dla stref BK_1 niedopuszczania do zalesień lądowych ekosystemów nieleśnych;
 - 5) dla stref BS_2 i BK_2 niedopuszczania do lokalizacji obiektów budowlanych innych niż związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną prowadzoną przez Służbę Parku, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, samorządy lub Lasy Państwowe.

4. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury komunalnej i komunikacyjnej, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn:

- 1) prowadzenia liniowych elementów infrastruktury technicznej w „korytarzach” infrastrukturalnych, w szczególności wykorzystujących pasy rozgraniczające dróg, o ile taki przebieg nie jest sprzeczny z przepisami odrębnymi;
- 2) wyposażania istniejących linii i słupów energetycznych linii wysokiego i średniego napięcia zlokalizowanych poza terenami zabudowy w odpowiednie oznakowania zabezpieczające przelatujące ptaki przed kolizjami oraz zabezpieczenia przed wykorzystywaniem ich przez ptaki jako miejsca odpoczynku;
- 3) stosowania linii doziemnych dla projektowanych, modernizowanych i przebudowywanych sieci elektroenergetycznych;
- 4) stosowania w ogrzewaniu budynków nowoczesnych, energo- i materiałooszczędnych systemów grzewczych z wykorzystaniem niskoemisyjnych paliw;
- 5) zmniejszania energochłonności budynków służących realizacji celów publicznych poprzez ich termomodernizację;
- 6) gromadzenia, odprowadzenia i unieszkodliwiania odpadów stałych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób określony w planach gospodarki odpadami;
- 7) objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych, rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych;
- 8) niedopuszczania do lokalizacji nowych składowisk odpadów;
- 9) niedopuszczania do utylizacji odpadów przemysłowych i zawierających substancje toksyczne, odpadów chemicznych i wybuchowych, za wyjątkiem terenów istniejących składowisk odpadów;
- 10) doprowadzenia bezwzględnie do znaczącego wzrostu stopnia skanalizowania i zwodociągowania obszarów wiejskich, które pozbawione są tych istotnych elementów infrastruktury technicznej; szczególnie w zakresie likwidacji dysproporcji w rozwoju sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej;
- 11) rozbudowywania infrastruktury technicznej harmonijnie (dotyczy wodociągów i kanalizacji) wraz z rozwojem zabudowy kubaturowej i niedopuszczania do zabudowy obszarów pozbawionych wodociągu i kanalizacji;
- 12) niedopuszczania do lokalizacji turbin i farm wiatrowych.

§ 15. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych Parku, obowiązujące w granicach Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i Tarczyn:

- 1) w terenach wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin jako tereny produkcji rolnej, wyłącznie lokalizowanie zabudowy związanej z gospodarką rolną, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi;
- 2) przy realizacji nowego zainwestowania nierozpraszania obiektów; w pierwszej kolejności uzupełniania istniejącego zagospodarowania oraz lokalizowania zabudowy wzdłuż istniejących dróg;
- 3) wzmożenia nadzoru i kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stałego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawnych dotyczących budownictwa i gospodarki przestrzennej;
- 4) realizacji budynków w formie architektonicznej nawiązującej do tradycji architektonicznej regionu w oparciu o analizę urbanistyczno-architektoniczną sporządzaną w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

§ 16. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowym planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych Parku:

- 1) wyznaczenia w granicach Parku obszaru wyłączonego z lokalizacji nowych linii energetycznych wysokich i najwyższych napięć poza istniejącym przebiegiem oraz elektrowni wiatrowych.

Rozdział 7

Wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym

§ 17. W Parku wskazuje się następujące obiekty o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym:

L.p.	Gmina	Miejscowość	Nazwa obiektu	Działki ewidencyjne
1	2	3	4	5
Lista obiektów wpisanych do rejestru zabytków				
1.	Piaseczno	Wólka Pęcherska	Osada z epoki żelaza (A 999 i A 999/1147)	Obręb ew. 39, działki ew. 8/17, 8/59, 8/60, 8/70, 9
2.	Piaseczno	Pęcchery	Cmentarz wojenny	Obręb ew. 28, działki ew. 59, 60
3.	Prażmów	Prażmów	Założenie dworsko-pałacowe	Obręb ew. 21, działki ew. 113, 137, 148/1, 148/2, 149, 151/1, 153/1, 154/1, 155/1
4.	Tarczyn	Prace Duże	Założenie dworsko-pałacowe	Obręb ew. 24, działka ew. 621
5.	Konstancin-Jeziorna	Obory	Założenie dworsko-pałacowe	Obręb ew. 16, działki ew. 1/4, 2/1, 2/2, 3/1, 4/1, 4/174, 4/183, 4/184, 4/185, 4/186, 4/207, 4/3, 4/4, 5
6.	Konstancin-Jeziorna	Obory-Łyczyn	Strefa ochrony konserwatorskiej założenia dworsko-parkowego	Obręb ew. 15, działki ew. 58, 62/3, 62/5, 62/7, 62/8, 62/9, 62/10, 62/11, 62/12, 62/13, 62/14, 62/15, 62/16, 62/17, 62/18, 62/19, 62/20, 62/21, 62/22, 62/23, 62/24, 62/25, 62/26, 62/27, 62/28, 62/29, 62/30, 62/31, 62/32, 74, 91/1
Lista obiektów wpisanych do ewidencji zabytków				
7.	Piaseczno	Zalesie Górne	Cmentarz wojenny	Obręb ew. 42, działka ew. 1806
8.	Piaseczno	Chojnów	Mogiła powstańców warszawskich z 1944 r.	Obręb ew. 7, działka ew. 319
9.	Prażmów	Zawodne	Młyn wodny	Obręb ew. 29, działka ew. 222/5
10.	Prażmów	Łoś	Pozostałości parku dworskiego	Obręb ew. 17, działki ew. 132/2, 135, 136, 137/1, 138/1, 139, 142/13, 142/46, 346, 347, 348

11.	Góra Kalwaria	Baniocha	Cmentarz parafialny	Obręb ew. 3, działki ew. 360, 400
12.	Piaseczno	Wólka Pęczerska	Park podworski	Obręb ew. 39, działki ew. 11, 12/15, 12/16
Lista obiektów lub obszarów o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujących na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej				
13.	Piaseczno	Zalesie Górne	Cmentarz wojenny	Obręb ew. 42, działka ew. 1806
14.	Piaseczno	Gołków	Młyn na Jeziornej	Obręb ew. 13, działka ew. 654/18
15.	Piaseczno	Chojnów	Krzyż	Obręb ew. 7, działka ew. 266/1
16.	Piaseczno	Chojnów	Miejsce pamięci na symbolicznej mogile 93 więźniów Pawiaka	Obręb ew. 7, działka ew. 261/2
17.	Piaseczno	Chojnów	Wielki Kamień lub Kamień Stephena	Obręb ew. 7, działka ew. 316
18.	Piaseczno	Chojnów	Kapliczka	Obręb ew. 7, działka ew. 272/2